

AŞKERİ VE DİPLOMATİK ZAFER OLARAK BARIŞ PINARI HAREKATI

Bölgesel ve uluslararası aktörlerle yürütülen diplomatik temaslar aracılığıyla Suriye'nin kuzeyinde terör örgütü PYD/YPG tarafından kurulması planlanan yapının önüne geçilemeyeceğinin anlaşılması üzerine Ankara, ulusal güvenliğini ve kendisine yönelebilecek tehditleri bertaraf etmek hedefiyle bu yönde bir adım atmak zorunda kaldı.

İsmail Numan Telci

ORSAM Başkan Yardımcısı

Türkiye, uzun süredir planlama aşamasında olduğu "Barış Pınarı" Harekatını 9 Ekim tarihinde başlattı. Bölgesel ve uluslararası aktörlerle yürütülen diplomatik temaslar aracılığıyla Suriye'nin kuzeyinde terör örgütü PYD/YPG tarafından kurulması planlanan yapının önüne geçilemeyeceğinin anlaşılması üzerine Ankara, ulusal güvenliğini ve kendisine yönelebilecek tehditleri bertaraf etmek hedefiyle bu yönde bir adım atmak zorunda kaldı. Uluslararası hukukun kendisine sağladığı hak ve meşruiyet çerçevesinde hareket eden Türkiye, Barış Pınarı Harekatı ile ülkenin güney sınırı boyunca uzanması planlanan terör koridorunun engellenmesini hedefledi.

Bu yönde gelen uluslararası tepkilere rağmen kararlılıkla operasyonu sürdüren Türkiye, 22 Ekim'de Rusya ile yaptığı anlaşma ile harekatın hedeflerine ulaşabilmesi adına önemli kazanımlar elde etmiştir. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, terör örgütü PYD/YPG'nin Türkiye sınırından itibaren 32 kilometrelik alanın dışına çıkarılması konusunda anlaşma sağlarken, sınırdan itibaren 10 kilometrelik bölgede de Rusya ve Türkiye Silahlı Kuvvetleri'nin ortak devriyede bulunacağı bir alan oluşturulmuştur. Bununla birlikte Türkiye'nin Rasulayn ve Tel-Abyad şehirleri arasında kalan 120 kilometre uzunluğunda ve 32 kilometre derinliğindeki bölgede de kontrolü garanti altına alınmıştır. Türkiye'nin Suriye'nin kuzeyindeki terör yapılanmasına yönelik harekatının Soçi'de imzalanan anlaşma ile ciddi kazanımlara dö-

nüşmesi, Ankara'nın bu bağlamda son üç yıldır attığı adımların ne derece önemli olduğunu da ortaya koymuştur.

Terör Koridorunun Engellenmesine Yönelik Atılan Askeri Adımlar

Aslında bu hedef doğrultusunda Türkiye'nin birkaç aşamalı planı bundan üç yıl önce, 24 Ağustos 2016'da Fırat Kalkanı Harekatı ile hayata geçirilmeye başlanmıştır. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin hava ve kara birliklerinin geniş katılımıyla sınır ötesinde düzenlediği Fırat Kalkanı Harekatı, Suriye İç Savaşı'nın Türkiye için yarattığı olumsuz sonuçların en aza indirilmesi bağlamında kritik bir rol oynamıştır. Fırat Kalkanı Harekatı ile Türkiye, yıllardır mücadele ettiği terör örgütü PKK'nın Suriye kolu olarak tanımlanan PYD ve bu yapının askeri kanadı YPG tarafından bölgede kurulmaya çalışılan "terör koridorunun" engellenmesi adına önemli bir aşama kaydetmiştir. Suriye'nin kuzeyinde, Türkiye'nin sözde müttefikleri tarafından her türlü silah ve mühimmatla desteklenen, Batı kamuoyunda yüceltilen ve Türkiye'ye karşı kalıcı ve varoluşsal bir tehdit oluşturma amacını taşıyan bu yapının engellenmesi, Türkiye'nin sadece ulusal güvenliğini değil, Ortadoğu ve Doğu Akdeniz'deki uzun vadeli çıkarları açısından da hayati öneme sahiptir. Bu nedenle Fırat Kalkanı Harekatı modern Türkiye tarihinin dönüm noktalarından birisi olarak görülebilir.

Bu sürecin devamı niteliği taşıyan ikinci operasyon ise 2018'in Ocak-Mart ayları arasında Zeytin Dalı

Harekâtı adıyla gerçekleştirilmiştir. Zeytin Dalı Harekâtı ile bölgedeki terör yapılanması açısından hayati öneme sahip olan ve örgütün kalelerinden birisi olarak görülen Afrin şehri başta olmak üzere Fırat Nehri'nin batısındaki önemli bir bölge Türkiye'nin kontrolü altına girmiştir. 15 Temmuz 2016'daki hain darbe girişimini izleyen dönemde gerçekleştirilen bu iki operasyonla Türkiye, ulusal çıkarları tehdit edildiğinde kendisini korumak ve uzun vadeli hedeflerini gerçekleştirmek adına her türlü riski ve yükü sırtlanarak kendisine yönelik tehditleri bertaraf etme kararlılığında olduğunu tüm dünya kamuoyuna göstermiştir.

“

Türkiye'nin Suriye sınırı boyunca uzanması planlanan terör yapılanmasını önleme amacıyla 9 Ekim'de başlatılan ve kısa süre içerisinde Tel Abyad ile Rasulayn ilçelerinin arasında kalan bölgenin kontrol edilmesiyle ciddi başarı elde edilen hareket, 22 Ekim'de Rusya ile imzalanan anlaşma ile hedeflerine büyük oranda ulaşmıştır.

”

Barış Pınarı Harekâtı'nın Temel Hedefleri

Türkiye'nin Suriye sınırı boyunca uzanması planlanan terör yapılanmasını önleme amacıyla başlattığı bu girişimin son ayağı ise Barış Pınarı Harekâtı'dır. 9 Ekim'de başlayan ve kısa süre içerisinde Tel Abyad ile Rasulayn ilçelerinin arasında kalan bölgenin kontrol edilmesiyle ciddi başarı elde edilen

harekat, 22 Ekim'de Rusya ile imzalanan anlaşma ile hedeflerine büyük oranda ulaşmıştır. Barış Pınarı Harekâtı ile Türkiye ulusal güvenliğini sağlamaya yönelik temelde dört hedefe ulaşmayı amaçlamıştır.

Barış Pınarı Harekâtı'nın ilk ve öncelikli hedefi Türkiye'nin güneyinde ve Suriye sınırları içerisinde oluşturulmak istenen terör yapılanmasını engellemektir. Türkiye sadece terörist unsurları bölgeden uzaklaştırmayı değil, ülkenin güney sınırı boyunca terörden arındırılmış, bölgenin Arap ve Kürt sivil nüfusunun huzur içinde yaşayabileceği ve Suriye'den Türkiye'ye göçmek zorunda kalmış ancak ülkelerine geri dönmek isteyen kişilerin de bu imkanı bulabildikleri bir barış havzası oluşturmayı da hedeflemektedir. Bu noktada terör örgütü PYD/YPG'nin işgali altında olan bölge şehirlerinin özgürleştirilmesi hayati önem taşımaktadır. Ankara bu hedef doğrultusunda askeri adımlar atarken, bir taraftan da Rusya ve ABD'yi diplomatik temaslarla bu bağlamda politikalar izlemeye zorlamıştır.

Türkiye'nin ikinci hedefi ise uluslararası topluma ve bölgesel aktörlere, Ankara'nın gerektiğinde sert gücünü kullanma konusunda kararlı olduğu mesajının verilmesidir. Arap devrimlerini izleyen süreçte ve özellikle 2016'daki hain darbe girişimi sonrasında küresel ve bazı bölgesel aktörlerin Türkiye karşıtı politikalarına tepkisiz kalmayacağı ve ulusal çıkarların tehdit edildiğinde askeri seçeneğe başvurma konusunda tereddüt edilmeyeceğinin ortaya koyulması Türkiye'nin Barış Pınarı Harekâtı

ıyla bir kez daha teyit edilmiş olacaktır. Bu noktada Türkiye'nin bölgesel sorunların çözümünde diplomasinin yanında askeri güç kullanma konusunda da tereddüt etmeyeceği gerçeği ortaya koyulurken, özellikle Doğu Akdeniz'de Türkiye'nin ve Güney Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin haklarının gasp edilmesi girişimlerine karşı Ankara'nın sert tepki verme konusunda kararlı olacağı da vurgulanmaktadır.

Barış Pınarı Harekâtı'nın bir başka önemli hedefi de terör örgütünün işgali altındaki bölgenin bu unsurlardan temizlenmesinin ardından ülkelerini terk etmek zorunda kalan Suriyelilerin geri dönüşü için güvenli bir bölge oluşturmaktır. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın da belirttiği üzere, Türkiye'deki Suriyeli mültecilerden ülkelere dönmek isteyenler, Barış Pınarı Harekâtı sonrası özgürleştirilen ve yeniden inşa edilecek olan bölgedeki şehirlere geri dönebileceklerdir. Bu anlamda özellikle Türkiye iç siyasetinde giderek daha fazla malzeme haline getirilen ve kısmen kutuplaşmaya neden olan Suriyeli mülteciler meselesinde kamuoyunun beklentisi yönünde bir çözüm için adım atılmış olacaktır.

Son olarak Türkiye, Suriye'deki iç savaşın başından bu yana savunduğu Suriye'nin toprak bütünlüğünün korunması hususunda en ciddi adımı atmayı hedeflemektedir. Bu anlamda Barış Pınarı harekâtı ile Ankara, Suriye'ye müdahil olan dış aktörlerin göz ardı ettiği “toprak bütünlüğü” konusunda net bir tavır içerisinde olduğunu ortaya koymaktadır. Suriye'nin toprak bütünlüğünün korunması

konusunda savaşın başından bu yana her aktörle işbirliği yapmaya çalışan ve diplomatik yollarla sorunun çözülmesi için çaba sarf eden Türkiye, özellikle Batılı aktörlerin bu konudaki çelişkili tutumu nedeniyle Rusya ve İran ile çözüm yolları aramaya çalışmıştır. ABD'nin önceki başkanı Barack Obama'nın Türkiye ile işbirliği yapmak yerine terör örgütü PYD/YPG'yi desteklemesi ile bölgede bir terör devleti oluşması ihtimalinin ciddi bir hal alması ve bu durumun da Suriye'nin toprak bütünlüğünü tehdit etmesi üzerine Türkiye bu girişimin engellenmesi amacıyla tek taraflı bir adım atarak Barış Pınarı Harekâtı'nı başlatmıştır.

“

Her türlü tehdit ve baskıya göğüs geren Ankara, sınırlarında bir terör yapılanmasına asla izin vermeyeceğini uluslararası kamuoyuna göstermiştir. Bu bağlamda son yıllarda geliştirdiği askeri kapasitesi, teknik donanımı ve operasyonel kabiliyeti ile Türk Silahlı Kuvvetleri, Cumhurbaşkanı Erdoğan liderliğinin Barış Pınarı Harekâtını başlatma iradesini ortaya koyabilmesindeki en önemli aktörlerden birisidir.

”

Bu kararlılık hareket hakkında bölgesel ve küresel aktörlerden gelen tehdit ve tepki mesajlarının dikkate alınmaması noktasında da kendisini göstermiştir. Özellikle ABD yönetimi içerisinde farklı kesimlerin ciddi tepkileri ve tehditlerine

rağmen Cumhurbaşkanı Erdoğan, Barış Pınarı Harekâtı'nın hedeflerine ulaşınca kadar devam edeceğini vurgulamıştır. ABD yönetiminde karar vericiler arasında Türkiye'nin bölgesel politikalarda kritik öneme sahip olduğunu kabul eden birçok aktör, Ankara'ya yönelik tepkinin sınırlı kalmasında önemli rol oynamaktadır. Operasyon karşısında Avrupa Birliği ve Arap Birliği gibi uluslararası kuruluşlardan da tepkiler yükselmiş ancak bu açıklamalara Türkiye'nin cevabı sert olmuştur. Operasyonun başladığı 9 Ekim'de Suudi Arabistan ve Mısır gibi ülkelerin kınama mesajlarına Cumhurbaşkanı Erdoğan, 10 Ekim tarihinde yaptığı ve bazı uluslararası medya kuruluşlarının canlı yayınladığı konuşmasında cevap vermiştir. Suudi Arabistan'ın Yemen'de binlerce sivilin ölümünden sorumlu olduğunu hatırlatan Cumhurbaşkanı Erdoğan, Riyad'ın Türkiye'nin terör örgütlerine karşı yürüttüğü operasyonları eleştirme hakkının olmadığını vurgulamıştır. Cumhurbaşkanı Erdoğan ayrıca Mısır'da askeri darbe ile görev gelen Sisi'nin “demokrasi katili” olduğunu belirterek Kahire'nin Türkiye'ye karşı karalama kampanyasında başarılı olamayacağını ifade etmiştir.

Öte yandan şu hususun da altı çizilmelidir. Arap coğrafyasındaki yönetimlerin büyük çoğunluğu meşruiyetlerini halktan almamış, kendi kamuoylarının görüş ve iradelerini yansıtmayan ve Batılı müttefiklerinin çizgisinin dışına çıkmayan rejimlerdir. Bu rejimler kendi iktidarlarını ya da Batılı müttefiklerinin çıkarlarını tehdit edebileceği kaygısıyla Türkiye'nin Barış Pınarı Harekâtı'na karşı pozisyon

almaktadırlar. Bu nedenle bu ülkeler tarafından yapılan açıklamaların Arap kamuoyları tarafından benimsendiğini düşünmek yanıltıcı olacaktır. Arap halkları Türkiye'nin Ortadoğu coğrafyasına yönelik Cumhurbaşkanı Erdoğan öncülüğündeki liderliğini desteklemekte ve hayranlıkla izlemektedirler. Yapılan birçok saha çalışması ve kamuoyu anketi Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın bölgedeki en saygın ve güvenilir lider olduğunu göstermektedir.

Barış Pınarı Harekâtı ile Türkiye bölgede istikrarın ve barışın sağlanması adına hayati bir adım atmıştır. Bu amaç doğrultusunda her türlü tehdit ve baskıya göğüs geren Ankara, sınırlarında bir terör yapılanmasına asla izin vermeyeceğini uluslararası kamuoyuna göstermiştir. Bu bağlamda son yıllarda geliştirdiği askeri kapasitesi, teknik donanımı ve operasyonel kabiliyeti ile Türk Silahlı Kuvvetleri, Cumhurbaşkanı Erdoğan liderliğinin Barış Pınarı Harekâtını başlatma iradesini ortaya koyabilmesindeki en önemli aktörlerden birisidir. Bunun yanında hareket öncesinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde yapılan oylamada AK Parti ve Milliyetçi Hareket Partisi ile birlikte Cumhuriyet Halk Partisi, İyi Parti ve Saadet Partisi'nin de tezkerede olumlu oy kullanması hareketin Türkiye'nin tüm toplumsal kesimleri tarafından benimsenen meşru bir girişim olduğunu da ortaya koymaktadır. Bu yönüyle Barış Pınarı Harekâtı, yarının Türkiye'sinin kaderinin bugünün siyasi liderliğince tayin edildiği bir operasyon olarak tarih kitaplarında yerini alacak bir gelişmedir. ■